

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Stely Chmelové

Rodinný život podle státních pravidel? - Romské děti v dětských domovech

Práce paní Chmelové si dává za cíl zmapovat záslužné téma (vyjádřené názvem práce) počínaje historickou perspektivou a snaží se k současné dimenzi problematiky přiblížit více směry:

Jednak jde o pokus přiblížit tradiční romskou rodinu, způsob výchovy dětí před nástupem významných zásahů státní politiky do rodinných struktur, z druhé strany mapuje autorka vývoj této politiky, zejména strategií zaujímaných vůči romské rodině ze strany strany československého komunistického režimu, a třetí směrem je sledování institucionální péče jako fenoménu v našich zemích.

Práce končí reflexí politické reformy institucionální péče v ČR, která je dokončována právě v době dokončování předkládané práce.

Chmelová píše svižně, s literárním talentem ale i smyslem pro logickou stavbu jednotlivých myšlenek.

Práce je celá dělána na bázi kompilace, tedy neobsahuje žádná autorčina vlastní zjištění, ani terénní výzkum. To není v bakalářské práci povinné, ale očekával a by se potom vyváženější práce s prameny, úplnější výběr pramenů k tématu a podobně. Rovněž je pak očekávána vyvážená kompozice, výběr faktů z literatury apod.

Chmelová se tohoto úkolu zmocňuje se střídavými úspěchy. Práce se zdroji ani příliš neprozrazuje romistickou zkušenost, a lze říci, že stejný text by mohl vypracovat i student jiného oboru (budu rád, když budu u obhajoby přesvědčen o opaku). Snad jen výběr literatury o tradiční romské rodině je bližší našemu oboru, ale chybí například diplomová práce Mileny Alinčové, mapující emický pohled Romů na proměnu romské rodiny v uvedeném období (je tu jen krátká doba – Alinčová – Hübschmannová 2002).

Problémem někdy bývá pro autorku rovněž kritické uchopení tématu, což není ovšem vína jen její. Chmelová má smysl pro čtivost textu a vyprávění příběhů (o tom svědčí i snaha dát každé dekádě v názvu nějakou charakteristickou nálepku): Je tu představena jakási ideální typizovaná romská rodina, většinou na základě textů shrnujících jednotlivá pozorování (tedy nikoli výsledků konkrétních výzkumů) a nějakým způsobem ideově vyhraněným (Hübschmannová, Pavelčíková, romští pamětníci „starých dobrých časů“) a předjímajících negativa jednotlivých přístupů komunistického režimu.

Čím více se díky zmíněnému nabízí provázání jednotlivých částí textu, tím více zarazí malá propojenost. A dokonce bohužel není daleko od pravdy myšlenka, že práce Chmelové je příliš málo o tom, co má v názvu, tudíž o romských dětech v institucionální péči. To je myslím největší problém předkládané práce, že končí tam, kde by měla začínat. Neříkám, že téma není uchopeno vůbec, ale zdá se mi nedostatečně zpracované.

Jako vedoucí práce přiznávám část viny (s autorkou jsme zejména z časových důvodů již nemohli práci zdokonalovat) a práci doporučuji k obhajobě, známka by mohla být velmi dobře nebo dobře.

V Praze dne 21.6.2012 PhDr. Jan Červenka, Ph.D.